

AKADEEMILISE EETIKA JA HEA TEADUSTAVA PÕHIMÕTETE RAKENDAMISE NING VÄÄRKÄITUMISE JUHTUMITE MENETLEMISE KORD EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIAS

I Üldised põhimõtted

1. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (edaspidi *akadeemia*) on ühinenud Eesti hea teadustava kokkuleppega (<https://www.eetika.ee/et/eesti-hea-teadustava>) ning juhindub oma tegevuses selles sõnastatud väärtustest ja põhimõtetest. Käesolev määrus täpsustab akadeemilise eetika ja hea teadustava rakendamise seotud küsimusi akadeemias, sh väärkäitumise juhtumite menetlemise korda.
2. Akadeemia ei tolereeri mistahes vormis akadeemilist petturlust, kasutades kõiki võimalusi selle ennetamiseks ja uurides põhjalikult kõiki väärkäitumise juhtumeid.
3. Akadeemia austab akadeemilist vabadust, sh õppejõu vabadust õppemeetodite valikul ja teadlase vabadust otsustada teadustöö eesmärkide ja meetodite üle. Akadeemia toetab avatud ja otsingupõhist õppe-, loome- ja teadustegevust, soodustades uute loominguliste projektide algatamist, uute teemade uurimist ning uuenduslike meetodite kasutamist.
4. Akadeemia ennetab teadlikult huvide konflikte ametikohtadele valimisel või määramisel, ressursside jagamisel ja töötajate tunnustamisel. Akadeemiat puudutavates otsustes lahendatakse huvide konfliktid läbipaistvalt, erapooletult ja õiglaselt.
5. Akadeemia liige
 - 5.1. käitub väarikalt ja teiste isikute suhtes lugupidavalt ning peab tegutsedes silmas akadeemia arengukavas sõnastatud väärtusi;
 - 5.2. järgib Eesti head teadustava ja muid üldtunnustatud akadeemilise eetika põhimõtteid;
 - 5.3. ei jäta üliõpilaste või kolleegide akadeemilist eetikat puudutavale väärkäitumisele reageerimata;
 - 5.4. ei kasuta ära oma positsiooni materiaalsete või muude hüvede saamise eesmärgil;
 - 5.5. ei tegele akadeemias poliitilise või usulise agitatsiooniga;
 - 5.6. hoiab kõrgel akadeemia mainet ja väldib tegevusi, mis võiks seda ükskõik millisel viisil kahjustada;
 - 5.7. hoiab vastutustundlikult talle akadeemias töötamise või õppimise käigus teatavaks saanud konfidentsiaalset informatsiooni, sh isikuandmeid;
 - 5.8. ei luba perekondlikel, sotsiaalsetel ega muudel suhetel mõjutada oma tööd ja otsuste objektiivsust;
 - 5.9. lahendab akadeemia tegevuses ja akadeemia liikmete omavahelises suhtluses tekkinud probleemid ja lahkhelid esmalt akadeemia sees.

II Teavitustegevus

6. Akadeemia rakendab asjakohaseid meetmeid oma liikmete teadlikkuse tõstmiseks akadeemilise eetika põhimõtetest, loome- ja teadustöö eetilistest aspektidest ning väärkäitumise ohtudest.
7. Vähemalt kord õppeaastas käsitletakse akadeemilise eetika ja hea teadustava temaatikat akadeemia senati koosolekul, kus rektoraat esitab ülevaate asjakohastest tegevustest ning esinenud probleemidest.
8. Akadeemilise eetika ja hea teadustava põhimõtteid ning aktuaalseid küsimusi käsitletakse regulaarselt akadeemia töötajatele suunatud info- ja koolituspäevadel.
9. Üliõpilastele tutvustatakse akadeemilise eetika põhimõtteid õpingute alguses toimuvatel infopäevadel, teadustöö aluseid käsitlevates õppeainetes ning erialaõppejõu ja teadustöö juhendaja poolt kogu õppeaja jooksul. Doktorantidel kuuluvad hea teadustava teemad kohustuslike õpingute hulka.
10. Akadeemia teeb oma liikmetele kättesaadavaks plagiaadituvastustarkvara, millega kontrollitakse muuhulgas kõiki üliõpilaste uurimistöid enne nende kaitsmisele või hindamisele lubamist.

III Teadusuuringute eetikakomisjon

11. Akadeemia seisab selle eest, et teadusuuringud ei kahjustaks mingil moel neisse kaasatud inimesi või ühiskonda laiemalt.
12. Teadusuuringutega kaasneda võivate riskide hindamiseks moodustab akadeemia alalise sõltumatutest ekspertidest koosneva teadusuuringute eetikakomisjoni. Komisjoni ülesanne on hinnata akadeemias läbiviidavate uuringute andmekaitsealaseid ja eetilisi aspekte.
13. Teadusuuringute eetikakomisjon tegutseb enda vastuvõetud põhimääruse alusel. Komisjoni liikmed nimetab rektor.
14. Kõik uuringud, millega kaasneb potentsiaalne risk uuringus osalejatele või ühiskonnale laiemalt, peavad enne uurimisandmete kogumise algust saama eetikakomisjoni kooskõlastuse.

IV Väärkäitumise juhtumitele reageerimine

15. Akadeemia kutsub oma liikmeid üles õppe-, loome- ja teadustöö käigus esineda võivale akadeemilise eetika ja hea teadustava põhimõtete rikkumisele kiiresti reageerima ning loob selleks sobivad, igapäevase privaatsust austavad tingimused.
16. Rektor nimetab akadeemia töötajate hulgast teaduseetika nõustaja, kelle ülesandeks on töötajate nõustamine teaduseetika ja hea teadustava küsimustes, sealhulgas väärkäitumise juhtumitega seoses. Teaduseetika nõustaja on oma tegevuses sõltumatu. Formaalsete kaebuste lahendamisse teda ei kaasata. [14.12.2022]
17. Üliõpilast nõustab akadeemilise eetika küsimustes tema erialaõppejõud või teadustöö juhendaja, vajadusel ka osakonna peakoordinaator.

18. Akadeemia seisab oma õppe-, loome- ja teadustöö usaldusväärsuse ning akadeemia kui institutsiooni kõrge maine eest. Seetõttu võtab ta kõiki akadeemia liikmetelt või väljastpoolt akadeemiat akadeemia liikmete kohta tehtud väärkäitumise kaebusi või väärkäitumisele viitavaid kahtlusi tõsiselt ega jäta neid tähelepanuta.

19. Kui akadeemia töötaja või üliõpilane on tunnistajaks akadeemilise eetika või hea teadustava põhimõtete rikkumisele, tuleb sõltuvalt juhtumi raskusastmest

19.1. juhtida probleemile asjaosaliste tähelepanu;

19.2. teavitada struktuuriüksuse juhatajat;

19.3. esitada ametlik kaebus akadeemia rektorile.

V Kaebuste menetlemine

20. Üliõpilase vääritud käitumise ning akadeemilise kraadi vaidlustamise juhtumite menetlemine toimub õppekorralduse eeskirjas, bakalaureuse- ja magistriõppe lõpetamise korras ning doktoriõppe eeskirjas sätestatud korras.

21. Akadeemia töötajat puudutav väärkäitumise kahtlus või konkreetne kaebus väärkäitumise toimumise kohta esitatakse rektorile. Kaebus tuleb esitada kirjalikult e-posti või posti teel ja selles tuleb välja tuua kõik juhtumi üksikasjad.

22. Akadeemia kaitseb heas usus kahtlustuse esitajaid, tagab võimalike rikkumiste menetlemise konfidentsiaalsuse ning kaitseb kõigi asjaosaliste väärrikust ja eraelu puutumatus.

23. Rektor moodustab võimaliku väärkäitumise uurimiseks erapooletu komisjoni, mis koosneb vähemalt kolmest liikmest. Komisjon kogub juhtunu kohta tõendusmaterjali ning kuulab ära osalised ja tunnistajad.

24. Kaebust menetletakse mõistliku aja jooksul, järgides erapooletuse, aususe, taktitundelisuse ja maksimaalse konfidentsiaalsuse põhimõtteid.

25. Kaebuse osalistel on õigus saada informatsiooni kaebuse menetlemise kohta.

26. Kaebuse uurimise tulemuste kohta koostab komisjon kirjaliku kokkuvõtte, mis sisaldab juhtumi asjaolusid, kogutud tõendeid, otsust väärkäitumise toimumise või mittetoimumise kohta ning vajadusel soovitusi akadeemia õppe- või töökorralduse muutmiseks.

27. Kaebuse lahendamiseks moodustatud komisjoni otsusest antakse teada kaebuse esitajale, väidetavale rikkujale ja rektorile.

28. Kui kaebuse lahendamiseks moodustatud komisjon tuvastas akadeemia töötaja suhtes väärkäitumise, kaalub rektor sellele töötajale suulise või kirjaliku hoiatuse tegemist või töölepingu erakorralist ülesütlemist. Otsuse tegemisel võtab rektor arvesse rikkumise raskust ja rikkuja varasemat käitumist ning seda, kas tegemist oli teadliku rikkumise või ettevaatamatusest sündinud eksimusega.